

РЕШЕНИЕ

№ 30827

гр. София, 04.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в
публично заседание на 03.08.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **9359** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 46а, ал. 1 и ал. 2 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ).
Образувано е по жалба на Д. С., [дата на раждане], гражданка на Република И., ЛНЧ: [ЕГН], принудително настанена в Специален дом за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) – Любимец при дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи, чрез адв. Л. С. М., срещу Заповед рег. № 5364з-4846/09.07.2026 г. на директора на дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи, с която на основание чл. 44, ал. 6, ал. 8 и ал. 10 ЗЧРБ е разпоредено принудителното ѝ настаняване в СДВНЧ до отпадане на пречките и създаване на необходимата организация за изпълнение на наложената спрямо нея принудителна административна мярка „връщане до страна на произход – Република И.“, но за не повече от шест месеца, считано от фактическото настаняване.

В жалбата се поддържа, че заповедта е издадена при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и с неговата цел. Оспорва се наличието на опасност от укриване и преценката, че не могат да бъдат приложени обезпечителните мерки по чл. 44, ал. 5 ЗЧРБ. Твърди се възможност да бъде осигурен адрес в [населено място] и финансова подкрепа от роднини.

Като самостоятелен довод се сочи липса на разумна възможност за извеждане до Република И.. Иска се отмяна на заповедта, незабавно освобождаване и присъждане на разноски.

В представените на 03.08.2026 г. писмени бележки процесуалният представител поддържа жалбата и допълва, че актът не съдържа конкретни фактически основания и индивидуална оценка, а препращането към предложение рег. № 5364р-16517/09.07.2026 г. е недостатъчно, тъй

като предложението не ѝ е било отделно връчено. Посочва, че жалбоподателката има резервация в хотел „Х.“ в [населено място] и че издръжката и евентуална гаранция ще бъдат осигурени от нейни близки в И. – чичо ѝ, но не прилага резервация, декларация от лице, предоставящо жилище, или доказателства за налични средства.

Ответникът – директорът на дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи, в откритото съдебно заседание, чрез юрк. М. оспорва жалбата и изразява становище по същество на спора. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

С. градска прокуратура е редовно уведомена и не изпраща представител.

След като обсъди доводите на страните, доказателствата поотделно и в тяхната съвкупност и извърши служебната проверка по чл. 168, ал. 1 АПК на всички основания по чл. 146 АПК, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

На 18.11.2025 г. около 23:00 ч. жалбоподателката е установена в района на ГКПП „Капитан А.“ след влизане от Република Т. в Република Б. извън установения ред, укрита в моторно превозно средство. Тя не е представила национален паспорт или друг валиден документ за самоличност и пътуване.

Със Заповед рег. № 4536 ПАМ-531/20.11.2025 г. на началника на ГПУ – С., издадена на основание чл. 41, ал. 1 ЗЧРБ, спрямо жалбоподателката е наложена принудителна административна мярка „връщане до страна на произход – Република И.“. Допуснато е предварително изпълнение. По делото няма данни тази заповед да е отменена или изпълнена, като този факт не се оспорва от страните.

Жалбоподателката е регистрирана в ДАБ и по нейна молба е проведено производство за международна закрила. От писмото на ДАБ и справката от АИС „Български документи за самоличност“ се установява, че производството е приключило с влязъл в сила неблагоприятен за нея акт, като в информационната система е отразен „отказан статут на бежанец“. По силата на чл. 66, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците след окончателното приключване на производството спрямо нея се прилагат разпоредбите на ЗЧРБ.

След приключване на производството по закрила жалбоподателката е напуснала Република Б. и е достигнала до Конфедерация Ш.. На 09.07.2026 г. е трансферирана по въздух от Ц. до Република Б. и е предадена на българските органи. Приемо-предавателният протокол удостоверява приемането на Д. С. /D. S./, [дата на раждане], гражданка на И., ЛНЧ [ЕГН].

В списъка на ДАБ към планираните трансфери лицето е посочено като Д. Н. S., гражданка на И., с дата на раждане 19.02.1995 г., като изрично е отбелязано, че в регистрите на ДАБ същото лице е заведено като Д. Х. С., [дата на раждане], ЛНЧ [ЕГН]. Справката от АИС съдържа същия ЛНЧ, дата на раждане 11.03.1996 г., гражданство, снимка и имената Д. Н. S./Д. Х. С.. Съвпадението на уникалния идентификатор, гражданството, актуалната дата на раждане и данните от фактическото предаване установява, че различното изписване и първоначално посочената от швейцарските власти дата се отнасят до жалбоподателката.

На 09.07.2026 г. началникът на отдел „Противодействие на незаконната миграция“ е изготвил предложение рег. № 5364р-16517/09.07.2026 г. за принудително настаняване. В него са изложени данните за незаконното влизане, наложената мярка за връщане, приключилото производство по международна закрила, последвалото напускане на Б., връщането от Ш. и липсата на документ за пътуване, средства и установен частен адрес. Прието е, че поведението обосновава опасност от ново отклоняване от изпълнението и че мерките по чл. 44, ал. 5 ЗЧРБ не могат да обезпечат връщането.

Въз основа на предложението на 09.07.2026 г. е издадена оспорената заповед. Тя е подписана „за“ директора на дирекция „Миграция“ от комисар Н. И. И., който е заместник-директор. По

преписката е приложена заповед № 5364з-4741/25.06.2026 г. Удостоверчаваща заместването. Предсатвено е и заявлението за отпуск от 22.06.2026 г., с отбелязване за разрешаването му.

С определението за насрочване съдът е разпределил доказателствената тежест и е задължил ответника да представи доказателства за идентичността на лицето, окончателното приключване на производството по международна закрила, проведено изслушване, фактическото отсъствие на директора на дирекция „Миграция“ на 09.07.2026 г. и всички действия по организиране на принудителното извеждане от 09.07.2026 г. до съдебното заседание. На жалбоподателката е указано да докаже твърденията си за осигурен адрес, финансова издръжка и приложимост на по-лека мярка.

В изпълнение на указанията, дадени с определението за насрочване, ответникът представя писмо на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за планираните трансфери през периода 06 – 10.07.2026 г., приемо-предавателен протокол от 09.07.2026 г., докладна записка от 13.07.2026 г. за проведено консултиране относно подпомогнатото доброволно връщане, заявление и разрешение за ползване на отпуск от директора на дирекция „Миграция“ и справка от АИС „Български документи за самоличност“. По изричен въпрос на съда процесуалният представител на ответника заявява, че след 13.07.2026 г. не са провеждани други беседи, че действията по принудителното извеждане предстои да бъдат предприети и че не може да бъде посочена конкретна дата.

От жалбоподателката не са представени и поисканите от жалбоподателката доказателства за осигурен адрес, финансова издръжка и приложимост на по-лека мярка.

При така установените факти съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресата на оспорения акт, чието право на свобода е непосредствено засегнато, срещу подлежащ на обжалване индивидуален административен акт и в 14-дневния срок по чл. 46а, ал. 1 ЗЧРБ, считано от фактическото настаняване на 09.07.2026 г.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспорената заповед е издадена от материално и териториално компетентен орган. Съгласно чл. 44, ал. 1 и ал. 6 ЗЧРБ директорът на дирекция „Миграция“ е сред органите, които могат да разпоредят принудително настаняване в СДВНЧ с цел организиране на връщането. На 09.07.2026 г. правомощията на директора са упражнени при условията на заместване от заместник-директора въз основа на Заповед № 5364з-4741/25.06.2026 г. Заместването е разпоредено за точно определен период, включващ датата на издаване на акта, поради разрешен отпуск на титуляря. Заместникът е упражнил правомощието от името на замествания орган, което е удостоверено и с отбелязването „за директор“ и номера на заповедта за заместване. Не е налице основание по чл. 146, т. 1 АПК за осмяна на оспорената заповед.

Заповедта е издадена в писмена форма и съдържа адресата, разпоредената мярка, правното основание, целта и максималния срок. Фактическите основания са изложени чрез изрично препращане към предложение рег. № 5364р-16517/09.07.2026 г., съставено непосредствено преди акта, одобрено от издателя и приобщено към административната преписка. Съгласно Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на ВС мотивите могат да предхождат административния акт и да се съдържат в подготвителен документ, на който органът се е позовал. Отделното връчване на предложението не е елемент от формата на заповедта и не е предвидено от специалния закон като условие за валидност. Заповедта посочва конкретно предложението, връчена е с превод, а предложението е представено с преписката и всички съдържащи се в него основания са предмет на пълния съдебен контрол. Жалбоподателката е упражнила правото си на жалба чрез адвокат и е изложила подробни възражения по всяко от фактическите основания.

Поради това не е ограничено правото ѝ на защита и не е налице нарушение по чл. 146, т. 2 АПК, каквито твърдения са направени от жалбоподателката.

Не е допуснато и съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Принудителното настаняване е разпоредено непосредствено след предаването от Ш. на лице, което вече е напуснало страната извън установения ред и спрямо което подлежи на изпълнение заповед за връщане. В предложението са изложени конкретни съображения, че въпросът не търпи отлагане с оглед предотвратяването на ново отклоняване от изпълнението. Така органът е мотивирал приложението на чл. 34, ал. 4 АПК. При тези обстоятелства непровеждането на предварително отделно изслушване не представлява нарушение, което да е могло да промени крайния резултат. Жалбоподателката е била уведомена за акта на разбираем за нея език и е получила незабавен достъп до съд по чл. 46а ЗЧРБ, където е могла да изложи всички относими обстоятелства.

Материалноправната разпоредба на чл. 44, ал. 6 ЗЧРБ допуска принудително настаняване, когато спрямо чужденеца е наложена мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 2 или т. 3 ЗЧРБ и той възпрепятства нейното изпълнение или е налице опасност от укриване. Мярката има обезпечителен, а не санкционен характер. Тя служи за подготовка и осъществяване на връщането и е допустима докато тази цел е реално постижима.

Националната норма следва да се тълкува в съответствие с чл. 15, § 1 от Директива 2008/115/ЕО. Задържането може да бъде използвано само когато други достатъчни, но по-леки принудителни мерки не могат да бъдат приложени ефективно в конкретния случай, по-специално когато съществува опасност от укриване или лицето избягва или възпрепятства подготовката на връщането или извеждането. Съгласно съображение 16 от директивата мярката е подчинена на принципите на необходимост, пропорционалност и възможно най-кратка продължителност.

В случая е налице действаща заповед за връщане до Република И.. Доказана е и опасност от укриване по смисъла на § 1, т. 4в от Допълнителните разпоредби на ЗЧРБ. Тя не се основава единствено на липсата на паспорт и средства. Жалбоподателката е влязла незаконно в страната, след приключването на производството по международна закрила е напуснала Б. извън установения ред и е достигнала до Ш., въпреки действащото спрямо нея задължение за връщане. Обратно е приета единствено вследствие на междуинституционен трансфер. На 13.07.2026 г. е заявила, че не желае доброволно завръщане. Тази последователност показва не само намерение за придвижване към З. Европа, а вече осъществено отклоняване от изпълнението и обосновава конкретна вероятност при освобождаване без ефективна обезпечителна мярка тя отново да напусне или да се укрие.

Изводът съответства на Решение № 3498/02.04.2025 г. по адм. д. № 2647/2025 г. на ВАС, IV отделение, постановено при сходни факти – чужденец с приключило производство по закрила, напуснал Б. към З. Европа и върнат от Ш., без установен адрес, средства и документ за пътуване.

С случая съдът отчита незаконното преминаване на граница, поведението след издаване на заповедта за връщане и липсата на обективни гаранции за откриваемост са отчетени, като релевантни критерии за опасност от укриване.

Органът е обсъдил и възможността за по-леки мерки по чл. 44, ал. 5 ЗЧРБ. Ежеседмичното явяване изисква действителен и проверим адрес, от който лицето да може да бъде призовавано и откривано; паричната гаранция предполага установени средства; временният залог предполага валиден паспорт или друг документ за пътуване. Към 09.07.2026 г. не е била представена декларация за осигурено жилище и издръжка, жалбоподателката не е разполагала с известни на органа средства и не е притежавала валиден документ за пътуване.

Предходното ѝ фактическо напускане на страната допълнително показва, че само задължение за

периодично явяване без доказан адрес не би било ефективно.

Твърденията в писмените бележки за хотелска резервация и финансова подкрепа не водят до различен извод. Резервацията не е представена, не е посочен срокът ѝ и не е установено кой е титуляр по нея. Не е представена и декларация от лице, което поема издръжката, доказателства за произхода и наличността на средствата или конкретна възможност за внасяне на гаранция. Изложеноето в писмените бележки обстоятелство, че братът на жалбоподателката също е настанен в СДВНЧ и оспорва собствената си заповед за настаняване, не създава адресна, финансова или друга гаранция за откриваемост.

Неоснователно е и възражението, че още при издаването на заповедта е липсвала разумна възможност за извеждане до Република И.. Член 44, ал. 8 ЗЧРБ изисква настаняването да продължи само докато са налице обстоятелствата по ал. 6, за не повече от шест месеца, като директорът извършва ежемесечни служебни проверки. Когато с оглед на конкретните обстоятелства вече не съществува разумна възможност за извеждане по правни или технически причини, лицето се освобождава незабавно. Това правило транспонира чл. 15, § 4 и § 5 от Директива 2008/115/ЕО и осигурява непрекъсната връзка между лишаването от свобода и провежданата процедура по връщане.

Съгласно решение от 30.11.2009 г. по дело С-357/09 PPU, К., EU:C:2009:741, разумна възможност съществува, когато е налице реалистична перспектива извеждането да бъде успешно осъществено в рамките на допустимия срок; чисто абстрактна или теоретична възможност не е достатъчна. От решение от 05.06.2014 г. по дело С-146/14 PPU, М., EU:C:2014:1320, следва задължението при съдебния контрол да се изследват индивидуално рискът от укриване, възможността за по-лека мярка и действията на органите. В съответствие с решение от 08.11.2022 г. по съединени дела С-704/20 и С-39/21, Staatssecretaris van J. en Veiligheid, EU:C:2022:858, съдът обсъжда служебно и фактите, настъпили до приключване на устните състезания, които са относими към продължаващото лишаване от свобода.

Оспорената заповед е първоначална и е издадена в самия ден на предаването от Ш.. Към този момент организацията по връщането е била в начален етап. По преписката няма отказ на иракски дипломатически или консулски орган да приеме жалбоподателката, официален отговор, че документ за пътуване не може да бъде издаден в рамките на законовия срок, или правна забрана тя да бъде върната в държавата си на гражданство. Самото ѝ несъгласие с доброволно връщане не е равнозначно на установена обективна невъзможност за принудително извеждане.

В Решение № 1478/04.11.2019 г. по адм. д. № 5900/2019 г. ВАС е разгледал същото възражение на иракски гражданин – че издаването на документ зависи от писмено доброволно съгласие, което лицето отказва да даде – без да приеме, че то само по себе си изключва разумната възможност още при първоначалното настаняване. Решаващо е дали в хода на мярката се установява реален отказ на държавата по произход или друга трайна правна или техническа пречка. Доказателства за такава пречка в настоящото производство не са представени.

Съдът съобразява, че към 03.08.2026 г. ответникът не е доказал конкретно запитване до иракските власти или започната транспортна организация, а проведеното на 13.07.2026 г. консултиране се отнася до доброволното връщане. Това обстоятелство не следва да бъде приравнено на доказана липса на разумна възможност за извеждане и не опровергава предпоставките на първоначалната заповед. Към съдебното заседание са изминали двадесет и пет дни от настаняването и не е изтекъл дори първият едномесечен период за служебна проверка по чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ. Липсват данни процедурата да е прекратена, държавата по произход да е отказала приемане или да е възникнала друга обективна пречка. Изискването на чл. 15, § 1 от Директива 2008/115/ЕО действията по извеждането да се извършват с дължимата грижа не означава, че още в деня на

първоначалното настаняване трябва да е приключила консулската процедура или да е определена дата на полет, тъй като законната цел на мярката е именно създаването на тази организация. Последващото поведение на администрацията подлежи на самостоятелна и периодична преценка. Ако органът не предприеме своевременно конкретни действия, ако иракските власти откажат издаване на документ или приемане на жалбоподателката, или ако по друга причина отпадне реалистичната перспектива за извеждане, настаняването следва да бъде прекратено незабавно по чл. 44, ал. 8, изречение последно ЗЧРБ и чл. 15, § 4 от Директива 2008/115/ЕО. Към момента на настоящата съдебна проверка обаче подобна правна или техническа невъзможност не е установена и липсва основание съдът да определи освобождаване по чл. 46а, ал. 5 ЗЧРБ.

Определеният в заповедта срок не противоречи на закона. Посочването на шест месеца обозначава максималната граница по чл. 44, ал. 8 ЗЧРБ, а не безусловен период на задържане. Мярката следва да бъде прекратена по-рано при отпадане на опасността от укриване, при възможност за ефективно прилагане на по-лека мярка, при липса на дължима грижа в организацията на връщането или при отпадане на разумната възможност за извеждане. Ежемесечният служебен контрол не позволява максималният срок да бъде третиран като автоматично разрешено задържане.

При съвкупната преценка на поведението на жалбоподателката, действащата заповед за връщане, липсата към релевантния момент на проверим адрес, средства и документ за пътуване, както и началния етап на организацията по извеждането, принудителното настаняване е необходимо и съразмерно. По-лека мярка не би гарантирала ефективно изпълнение, а лишаването от свобода е функционално свързано единствено с подготовката на връщането. Следователно заповедта съответства и на целта на закона по смисъла на чл. 146, т. 5 АПК.

Изложеното мотивира съда да приеме, че оспорената заповед е издадена от компетентен орган, в изискуемата писмена и мотивирана форма, без съществено нарушение на административнопроизводствените правила, при наличие на материалноправните предпоставки на чл. 44, ал. 6 ЗЧРБ и в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност. Не е налице никое от основанията за отмяна по чл. 146 АПК и жалбата следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора искането на жалбоподателката за разноски е неоснователно. Ответникът е направил своевременно искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение и е бил представляван от юрисконсулт. На основание чл. 143, ал. 3 АПК във връзка с чл. 78, ал. 8 ГПК, чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, като се съобразят фактическата и правната сложност на спора и участието в едно съдебно заседание, в полза на Министерството на вътрешните работи, в чиято структура е административният орган, следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в минималния размер от 102,26 евро, равностоен на 200 лева.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предложение последно АПК, Административен съд София-град, III отделение, 66 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. С., [дата на раждане] , гражданка на Република И., ЛНЧ: [ЕГН], принудително настанена в Специален дом за временно настаняване на чужденци – Любимец при дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи, чрез адв. Л. С. М., срещу Заповед рег. № 5364з-4846/09.07.2026 г. на директора на дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи.

ОСЪЖДА Д. С., [дата на раждане] , гражданка на Република И., ЛНЧ: [ЕГН], да заплати на

Министерството на вътрешните работи сумата от 102,26 (сто и две евро и двадесет и шест евроцента) евро, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: